

แบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ

และการสร้างความสามัคคีปรองดอง

(สำนักงาน ป.ย.ป.)

ที่มา

ผลการประเมินดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perceptions Index : CPI) ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ประเทศไทยได้คะแนน ๓๖ คะแนน อยู่ในอันดับที่ ๑๐๑ จาก ๒๘๐ ประเทศ ประกอบกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ได้กำหนดเป้าประสงค์หลักงาน การเพิ่มระดับของค่าดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (CPI) ของประเทศไทยให้สูงขึ้นกว่าร้อยละ ๕๐ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) จึงได้นำเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความ โปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) มาใช้ในการ ประเมินการดำเนินงานของส่วนราชการ เพื่อยกระดับให้ค่า CPI ของประเทศสูงขึ้นในที่สุด เกณฑ์การประเมิน ITA จะมีการประเมินในการต่อต้านการทุจริตในองค์กร โดยให้มีการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตของหน่วยงาน เพื่อนำมาใช้กำหนดมาตรการสำคัญในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ การแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อย โดยดำเนินการประเมินความเสี่ยงจาก การทุจริตที่จะเน้นหนักในเรื่องการพิจารณาอนุมัติอนุญาต (เฉพาะหน่วยที่มีภารกิจให้บริการประชาชน อนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ. การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุมัติอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘) ความ โปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่และความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ ทรัพยากรภาครัฐ นอกจากนี้ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ด้านการป้องกันและปราบปราม ได้กำหนดให้ “ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต” (ศปท.) ดำเนินการวางระบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบในส่วนราชการ เป็นประจำ ทุกปีและรายงานผลการปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชาตามระยะเวลาที่กำหนด

สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.) จึงได้จัดทำแบบรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของสำนักงาน ป.ย.ป. ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรการดังกล่าวข้างต้น โดยได้คัดเลือกกระบวนการ ในการดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ได้แก่ กระบวนการจ้างเหมาดำเนินการโดยวิธีประกวดราคา อิเล็กทรอนิกส์ ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งเป็น กระบวนการสำคัญที่สำนักงาน ป.ย.ป. มีดำเนินการเป็นระยะ ๆ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้สำนักงาน ป.ย.ป. มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้เป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ
๒. เพื่อสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรของสำนักงาน ป.ย.ป.
๓. เพื่อให้แบบรายงานการประเมินความเสี่ยงด้านทุจริตนี้ เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่าการดำเนินการตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของของสำนักงาน ป.ย.ป. จะไม่มีการทุจริตหรือมีโอกาสเกิดขึ้นน้อยที่สุด

กรอบการประเมินความเสี่ยงทุจริต

กรอบตามหลักของ การควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organizations 2013) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับมาตั้งแต่เริ่มออกประกาศใช้เมื่อปี ๑๙๙๒ โดยที่ผ่านมา มีการออกแนวทางด้านการควบคุมภายในเพิ่มเติมอีก ๓ ครั้งคือครั้งแรกเมื่อปี ๒๐๐๖ เป็นแนวทางด้านการทำรายงานทางการเงิน Internal Control over Financial Report – Guidance for Small Public Companies ครั้งที่ ๒ เมื่อปี ๒๐๐๙ เป็นแนวทางด้านการกำกับติดตาม Guidance on Monitoring of Internal Control ครั้งที่ ๓ ในปี ๒๐๑๓ เป็นแนวทางเพิ่มเติมด้านการควบคุมภายใน Internal Control – Integrated Framework : Framework and Appendices การปรับปรุงในปี ๒๐๑๓ นี้ยังคงยึดกรอบแนวคิดเดิมของปี ๑๙๙๒ ที่กำหนดให้มีการควบคุมภายในแต่เพิ่มเติมในส่วนอื่นๆ ให้ชัดเจนขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มเติมเรื่องการสอดส่องในภาพรวมของการกำกับดูแลกิจการ ดังนั้น การควบคุมภายในจึงถือว่ามีผลสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะตอบสนองต่อความคาดหวังของกิจการในการป้องกัน ฝ้าระวังและตรวจสอบการทุจริตภายในกิจการ

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาสซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุมภายในขององค์กร มีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle) โดยได้มีการกำหนดขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริตออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงทุจริต มี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)
- ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
- ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)
- ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)
- ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง
- ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
- ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง
- ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
- ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

แบบรายงานการประเมินความเสี่ยงทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง
(สำนักงาน ป.ย.ป.)

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐
<p>เหตุการณ์ความเสี่ยงทุจริต</p> <p>ก่อนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างหากดำเนินการ โดยไม่มีการกำหนดแผนการจัดซื้อจัดจ้าง อาจ เป็นการดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณโดยใช้ ดุลพินิจทำให้เกิดความไม่คุ้มค่าในการใช้จ่าย งบประมาณ</p>	<p>มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีในช่วงต้นปีงบประมาณ และ จัดทำสรุปผลการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างรายเดือน และประกาศให้ทราบ โดยทั่วกันอย่างเปิดเผย
<p>เหตุการณ์ความเสี่ยงทุจริต</p> <p>กระบวนการคัดเลือกผู้ให้บริการที่อาจไม่เข้มแข็ง หรืออาจไม่ดำเนินไปตามมาตรฐานหรือแนวทางที่ ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และ การสืบราคาที่กำหนดว่าต้อง ๓ รายขึ้นไป อาจ ไม่ได้มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง</p>	<p>มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง</p> <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดมาตรฐานและแนวทางในการคัดเลือกผู้ให้บริการที่สอดคล้อง กับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปด้วยความโปร่งใสและก่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร - กำหนดนโยบายให้มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง อย่างน้อย ๓ ราย - ดำเนินการในขั้นตอนการรับฟังประชาพิจารณ์เกี่ยวกับข้อกำหนด ขอบเขตของงาน
<p>เหตุการณ์ความเสี่ยงทุจริต</p> <p>ผู้รับจ้างอาจไม่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญ หรือเป็นผู้มี ประสบการณ์ในด้านนั้น ส่งผลให้งานที่ส่งมอบ ไม่ได้ประสิทธิภาพ ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่ ไม่คุ้มค่า โปร่งใส</p>	<p>มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง</p> <p>กำหนดเกณฑ์การประเมินเลือกผู้ให้บริการให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ส่วนร่วมใน การคัดเลือกมีความเข้าใจเกณฑ์การ ประเมินตรงกัน และเกณฑ์การ ประเมินควรครอบคลุม หลากหลาย ประเด็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชื่อเสียง ความมั่นคงของบริษัทผู้ให้บริการ - ภาพรวมการได้บริการที่ตรงตามความต้องการของ องค์กร - ประสบการณ์การให้บริการต่อประเภทองค์กรที่ คล้ายกับ กพท การ บริหารจัดการพนักงานของบริษัทผู้ ให้บริการ - ประสบการณ์ของทีมทำงานของผู้ให้บริการ <p>ทั้งนี้ อาจจะใช้ข้อมูลจากศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษาของกระทรวงการคลังมาร่วม พิจารณาคุณสมบัติของผู้ให้บริการร่วมด้วย</p>

ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐
<p>เหตุการณ์ความเสี่ยงทุจริต</p> <p>การใช้ดุลพินิจในการเลือกวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง และ ผู้รับจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง</p>	<p>มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง</p> <p>- กำหนดเป็นนโยบายให้เลือกใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงให้น้อยที่สุด เพื่อให้ได้มีการคัดเลือกผู้ให้บริการที่มีคุณภาพมากที่สุด</p>
<p>เหตุการณ์ความเสี่ยงทุจริต</p> <p>มีการให้สินบน/สินน้ำใจ ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้คู่สัญญา</p>	<p>มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง</p> <p>- กำหนดนโยบาย No give Policy และประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน</p> <p>- สร้างความตระหนักรู้และให้ความสำคัญเกี่ยวกับการ รับการให้สินบน และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ ดังกล่าว</p>

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง
(สำนักงาน ป.ย.ป.)

ประเมินความเสี่ยงด้าน

- ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ชื่อกระบวนการ กระบวนการการจัดซื้อจัดจ้างตามตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง
และบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

ชื่อหน่วยงาน สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง
(สำนักงาน ป.ย.ป.) สำนักนายกรัฐมนตรี

ผู้รับผิดชอบ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต และกองกลาง

กระบวนการ การจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.
๒๕๖๐

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของสำนักงาน ป.ย.ป.

สำนักงาน ป.ย.ป. ได้คัดเลือกกระบวนการงานในการทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ได้แก่ การจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนการงานที่จัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริตซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อยในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบพฤติการณ์ความเสี่ยงของขั้นตอนย่อยเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้งปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำหรือมีประวัติอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรมความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor)

ที่	ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	ระบุรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
๑	ก่อนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างหากดำเนินการโดยไม่มีกำหนดแผนการจัดซื้อจัดจ้าง อาจเป็นการดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณโดยใช้ดุลพินิจทำให้เกิดความไม่คุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ		✓
๒	กระบวนการคัดเลือกผู้ให้บริการที่อาจไม่เข้มแข็งไม่ดำเนินไปตามมาตรฐานหรือแนวทางที่ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการสืบราคาที่กำหนดว่าต้อง ๓ รายขึ้นไป อาจไม่ได้มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง (ใช้คู่เทียบ)		✓
๓	ผู้รับจ้างอาจไม่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญ หรือเป็นผู้มีประสบการณ์ในด้านนั้น ส่งผลให้งานที่ส่งมอบไม่ได้ประสิทธิภาพ ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่คุ้มค่า โปร่งใส		✓
๔	การใช้ดุลพินิจในการเลือกวิธีการจัดซื้อจัดจ้างและผู้รับจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง		✓
๕	มีการให้สินบน/สินน้ำใจ ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้คู่สัญญา		✓

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

นำขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๑ ในช่อง Known Factor และ Unknown Factor มาแยกเพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริต ออกตามรายสีไฟจราจร เขียว เหลือง ส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสียหายในช่องสีไฟจราจร

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสี)

ที่	ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	ก่อนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างหากดำเนินการโดยไม่มี การกำหนดแผนการจัดซื้อจัดจ้าง อาจเป็นการดำเนินการ ใช้จ่ายงบประมาณโดยใช้ดุลพินิจทำให้เกิดความไม่คุ้มค่า ในการใช้จ่ายงบประมาณ			✓ หลาย หน่วยงานใน องค์กร เกี่ยวข้อง	
๒	กระบวนการคัดเลือกผู้ให้บริการที่อาจไม่เข้มแข็งไม่ ดำเนินไปตามมาตรฐานหรือแนวทางที่ถูกต้องตาม ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการสืบราคาที่กำหนดว่าต้อง ๓ รายขึ้นไป อาจไม่ได้มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง (ใช้คู่เทียบ)			✓ หลาย หน่วยงานใน องค์กร เกี่ยวข้อง	
๓	ผู้รับจ้างอาจไม่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญ หรือเป็นผู้มี ประสบการณ์ในด้านนั้น ส่งผลให้งานที่ส่งมอบไม่ได้ ประสิทธิภาพ ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่คุ้มค่า ไปรุ่งไร				✓ เกี่ยวกับคน ภายนอก
๔	การใช้ดุลพินิจในการเลือกวิธีการจัดซื้อจัดจ้างและผู้รับ จ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง			✓ หลาย หน่วยงานใน องค์กร เกี่ยวข้อง	
๕	มีการให้สินบน/สินน้ำใจ ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้ คู่สัญญา				✓ เกี่ยวกับคน ภายนอก

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix)

นำขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริตที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับสูงมาก ที่เป็น สีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จาก ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ที่มีค่า ๑ - ๓ คูณด้วย ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑ - ๓ เช่นกัน

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ (หรือตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risk level matrix))

ที่	ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง			ระดับความรุนแรงของผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	
๑	ก่อนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง หากดำเนินการโดยไม่มีกำหนดแผนการจัดซื้อจัดจ้าง อาจเป็นการดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณโดยใช้ดุลพินิจทำให้เกิดความไม่คุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ		๒			๓		๖
๒	กระบวนการคัดเลือกผู้ให้บริการที่อาจไม่เข้มแข็งไม่ดำเนินไปตามมาตรฐานหรือแนวทางที่ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการสืบราคาที่กำหนดว่าต้อง ๓ รายขึ้นไป อาจไม่ได้มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง (ใช้คู่เทียบ)		๓			๓		๙
๓	ผู้รับจ้างอาจไม่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญ หรือเป็นผู้มีประสบการณ์ในด้านนั้น ส่งผลให้งานที่ส่งมอบไม่ได้ประสิทธิภาพ ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่คุ้มค่า โปร่งใส		๓			๓		๙
๔	การใช้ดุลพินิจในการเลือกวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง และผู้รับจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง		๓			๓		๙
๕	มีการให้สินบน/สินน้ำใจ ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้คู่สัญญา		๓			๓		๙

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk – Control Matrix Assessment)

ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น x รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เฝ้าระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการจะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี: จัดการได้ทันทีทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยงไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบ ผลงาน องค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้หรือได้เพียงส่วนน้อยการจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่ายมีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบ ผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ขั้นตอนย่อยที่มีความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
ก่อนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างหากดำเนินการโดยไม่มีกำหนดแผนการจัดซื้อจัดจ้าง อาจเป็นการดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณโดยใช้ดุลพินิจทำให้เกิดความไม่คุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ	ดี		ค่อนข้างสูง (๖)	
กระบวนการคัดเลือกผู้ให้บริการที่อาจไม่เข้มแข็งไม่ดำเนินไปตามมาตรฐานหรือแนวทางที่ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการสืบราคาที่กำหนดว่าต้อง ๓ รายขึ้นไป อาจไม่ได้มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง (ใช้คู่เทียบ)	พอใช้			สูง (๙)
ผู้รับจ้างอาจไม่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญ หรือเป็นผู้มีประสบการณ์ในด้านนั้น ส่งผลให้งานที่ส่งมอบไม่ได้ประสิทธิภาพ ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่คุ้มค่า โปร่งใส	ดี			สูง (๙)
การใช้ดุลพินิจในการเลือกวิธีการจัดซื้อจัดจ้างและผู้รับจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง	พอใช้			สูง (๙)
มีการให้สินบน/สินน้ำใจ ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้คู่สัญญา	ดี			สูง (๙)

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk – Control Matrix Assessment ในตารางที่ ๔ ที่อยู่ในช่อง ๓ หรือ ๕ หรือ ๖ หรือ ๗ หรือ ๘ หรือ ๙ โดยเฉพาะช่องสูง (๙) ควรเลือกมาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตก่อนเป็นอันดับแรก

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑	ก่อนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างหากดำเนินการโดยไม่มีกำหนดแผนการจัดซื้อจัดจ้าง อาจเป็นการดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณโดยใช้ดุลพินิจทำให้เกิดความไม่คุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีในช่วงต้นปีงบประมาณ และจัดทำสรุปผลการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างรายเดือน และประกาศให้ทราบโดยทั่วกันอย่างเปิดเผย
๒	กระบวนการคัดเลือกผู้ให้บริการที่อาจไม่เข้มแข็ง หรืออาจไม่ดำเนินไปตามมาตรฐานหรือแนวทางที่ ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และ การสืบราคาที่กำหนดว่าต้อง ๓ รายขึ้นไป อาจ ไม่ได้มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดมาตรฐานและแนวทางในการคัดเลือกผู้ให้บริการที่ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ ภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปด้วยความ โปร่งใสและก่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร - กำหนดนโยบายให้มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง อย่าง น้อย ๓ ราย - ดำเนินการในขั้นตอนการรับฟังประชาพิจารณ์เกี่ยวกับข้อกำหนด ขอบเขตของงาน
๓	ผู้รับจ้างอาจไม่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญ หรือเป็นผู้ มี ประสบการณ์ในด้านนั้น ส่งผลให้งานที่ส่งมอบ ไม่ได้ประสิทธิภาพ ทำให้การใช้จ่าย งบประมาณที่ ไม่คุ้มค่า โปร่งใส	<p>กำหนดเกณฑ์การประเมินเลือกผู้ให้บริการให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ส่วน ร่วมในการคัดเลือกมีความเข้าใจเกณฑ์การ ประเมินตรงกัน และ เกณฑ์การประเมินควรครอบคลุม หลากหลาย ประเด็นดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชื่อเสียง ความมั่นคงของบริษัทผู้ให้บริการ - ภาพรวมการให้บริการที่ตรงตามความต้องการของ องค์กร - ประสบการณ์การให้บริการต่อประเภทองค์กรที่ คล้ายกับ กพท การบริหารจัดการพนักงานของบริษัทผู้ ให้บริการ - ประสบการณ์ของทีมทำงานของผู้ให้บริการ <p>ทั้งนี้ อาจจะใช้ข้อมูลจากศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษาของกระทรวงการคลัง มาร่วมพิจารณาคุณสมบัติของผู้ให้บริการร่วมด้วย</p>
๔	การใช้ดุลพินิจในการเลือกวิธีการจัดซื้อจัด จ้างและ ผู้รับจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดเป็นนโยบายให้เลือกใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธี เฉพาะเจาะจงให้น้อยที่สุด เพื่อให้ได้มีการคัดเลือกผู้ให้บริการที่มี คุณภาพมากที่สุด
๕	มีการให้สินบน/สินน้ำใจ ซึ่งจะนำไปสู่การ เอื้อ ประโยชน์ให้คู่สัญญา	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดนโยบาย No give Policy และประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน - สร้างความตระหนักรู้และให้ความสำคัญเกี่ยวกับการ รับการให้ สินบน และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ ดังกล่าว

